

Вільчак Ярина Михайлівна

*здобувач відділу міжнародного права та порівняльного правознавства
Інституту держави і права ім.В.М.Корецького*

Види договорів міжнародних економічних організацій з державами.

Міжнародні організації економічного характеру на сьогоднішній день мають великий досвід у сфері укладення міжнародних договорів. Кількість та види договорів повністю залежать від функціональних потреб організації.

Сам термін “договір” (treaty), як правило, не застосовується до угод, котрі укладаються міжнародними організаціями. Основним терміном, що застосовується до таких угод є термін “міжнародна угода” (international agreement) [2,141].

Залежно від характеру договору всі міжнародні договори міжнародних економічних організацій можна розділити на такі три основні групи:

- 1) договори про співпрацю з державами, що не входять до складу організації;
- 2) договори з державами-членами;
- 3) договори про співпрацю з іншими міжнародними організаціями [3,54].

Розглянемо спершу договори про співпрацю з державами, що не входять до організації. Більшість міжнародних організацій укладають угоди й взагалі співпрацюють лише зі своїми членами. Зазвичай, якщо держава, що не входить до складу організації, зацікавлена в співпраці з міжнародною організацією, вона просто стає її членом (повним, частковим чи асоційованим), в залежності від “правил” міжнародної організації. І все ж договори з державами, що не входять до складу організації, укладаються. Багато міжнародних організацій укладають договори для досягнення мети їх створення як з державами-членами, так і з

державами, що не входять до складу організації. Так, наприклад, міжнародні організації збирають інформаційні та статистичні дані. Якщо така інформація потрібна їй від держави, що не входить до складу організації, міжнародна організація може укласти угоду щодо її надання [4,1057].

Основну ж масу договорів становлять договори, що укладаються з державами-членами. Серед них розрізняють:

- 1) договори про технічну підтримку;
- 2) про фінансову допомогу;
- 3) договори про штаб-квартиру [1,71].

Договори про технічну підтримку є типовими для міжнародних економічних організацій системи ООН. Їх зміст може відрізнятися, але в основі лежать положення про проведення спільних семінарів, навчальних програм, дослідницьких робіт, обмін експертами і т.д. (Договір між ІКАО та Данією) [5,267].

Зобов'язання, що випливають з таких угод, носять короткостроковий характер, що відрізняє їх від зобов'язань, що виникають із довгострокових фундаментальних договорів про співпрацю. Такі угоди укладаються між міжнародною організацією і державою, якій надається така допомога. Предметом таких угод може бути доручення міжнародній організації вивчити становище в тій чи іншій сфері чи отримання коштів на підготовку спеціалістів, чи надання консультантів і т.д. Часто в таких угодах беруть участь кілька міжнародних організацій, кожна з яких надає допомогу по своїй лінії згідно з її компетенцією.

Що стосується договорів про фінансову допомогу, то міжнародні економічні організації укладають сотні угод про різноманітні кредити, фінансові гарантії з державами-членами (Угода про позику між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку від 19 вересня 2005 року) [7].

Такі документи мають стандартну форму й диспозитивний характер. Сторони можуть встановлювати строки, конкретизувати призначення кредиту, виплати, ставки, надання фінансово-економічної інформації.

Як і угоди технічного характеру, більшість фінансових угод мають вузькоспеціалізований характер. Вони, зазвичай, містять конкретні положення щодо функціонування і уникають загальних формулювань, котрі прямо не пов'язані з предметом договору. З цієї причини широко застосовуються стандартні форми таких договорів.

Міжнародні організації укладають міжнародні договори з державами, на території яких вони розташовані. Це т.зв. угоди про штаб-квартиру чи про місцеперебування їх центральних установ (Угода між ЮНЕСКО та Францією про штаб-квартиру) [6,125]. Так як одна міжнародна організація може мати установи в двох чи більше державах, вона укладає такі угоди й з ними. Зазвичай, держави перебування міжнародних організацій входять до складу цих організацій, але є й винятки. Наприклад, Швейцарія для ООН. Угоди такого характеру укладаються й спеціалізованими установами ООН. Всі ці угоди типові, вони стосуються резиденції постійних адміністративних органів організації і місця, де, зазвичай, проходять сесії постійних міжурядових органів й знаходяться постійні представництва держав. Вони регулюють умови вільного доступу, права держави, на чий території знаходиться міжнародна організація, привілеї та імунітети організації та її персоналу, фінансові питання. Метою цих угод є забезпечення необхідних умов для функціонування міжнародної організації як самостійного суб'єкта міжнародного права, незалежно від держав, на території яких вона розташована, і регулювання відносин з владою цих держав.

Аналізуючи види договорів міжнародних економічних організацій, треба пам'ятати, що компетенція міжнародної організації укладати міжнародні договори пов'язана з компетенцією держав-членів укладати їх. Адже, зазвичай, інтереси міжнародної організації це сукупність інтересів її членів.

Література:

1. Талалаев Л.Н. Право международных договоров с участием международных организаций. – М., 1989.
2. Шibaева Е.А. Правовой статус международных организаций. – М., 1972.
3. Voitovich S.A. International economic organizations in the international legal process. – Dordrecht, 1995.
4. Schermers H.G. and Blokker N. M. International Institutional Law. – Hauge, 1997.
5. UNTS, vol. 28.
6. UNTS, vol. 357.
7. www.rada.gov.ua.